ใบความรู้ ลำดับที่ ๑๐

สาระการเรียนรู้

เรื่อง การย่อความ

การเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ คือ การนำใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู มาเรียงลำดับใหม่ให้สั้น เข้าใจง่าย และได้ใจความถูกต้อง ครบถ้วนตามเรื่องเดิม

วิธีการเขียนย่อความ

การย่อความมีวิธีการ ดังนี้

๑. อ่าน ฟัง หรือดู เนื้อเรื่องอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว

๒. จับใจความสำคัญของเรื่อง ถ้าเป็นการย่อความจากการอ่านควรแบ่งเนื้อเรื่องเป็นย่อหน้า ถ้าเป็น การย่อความจากการฟังหรือการดู ควรแบ่งเนื้อเรื่องเป็นช่วงหรือเป็นตอน

๓. นำใจความสำคัญมาเขียนใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้เ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

๓.๑ เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ ๑ และที่ ๒ เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ เช่น เขา เธอ

๓.๒ เลือกใช้คำที่มีความหมายตรงกับคำในข้อความเดิมเช่นใช้คำว่า **แม่น้ำ** แทนคำเดิมว่า **นที**

๓.๓ ถ้าเรื่องเดิมเป็นร้อยกรอง จะต้องเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว

๓.๔ ถ้ามีคำราชาศัพท์ ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง

๓.๕ ไม่ใช้อักษรย่อ และเครื่องหมายอัญประกาศ

๓.๖ เขียนใจความที่ย่อต่อเนื่องกันไปโดยไม่ต้องย่อหน้า

๔. บอกรายละเอียดของเรื่องที่นำมาย่อ เช่น ถ้าเป็นหนังสือต้องระบุว่าใครเป็นผู้แต่ง นำมาจากหนังสืออะไรถ้าเป็นการย่อความจากการฟังหรือการดู ก็ต้องระบุรายละเอียดของเรื่องเดิมเช่นกัน

องค์ประกอบของการย่อความ

ย่อความ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ คือ

๑. ส่วนคำนำ เป็นส่วนแรกของย่อความ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่องที่นำมาย่อ

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้ย่อนำใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ด้วยถ้อยคำสำนวนของตัวเอง

รูปแบบของการเขียนคำนำย่อความ

๑. การย่อความจากหนังสือ ได้แก่ นิทาน บทความตำนาน เรื่องสั้น ฯลฯ ให้ระบุประเภทของงานเขียน ชื่อเรื่องชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ เลขหน้าในหนังสือที่มีเรื่องนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ย่อนิทานเรื่อง.....ของ.....จากหนังสือ.....
หน้า.....ความว่า

ย่อเรื่องสั้นเรื่อง.....ของ.....จากหนังสือ.....
หน้า.....ความว่า

๒. การย่อความจากการฟัง ได้แก่ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท ปาฐกถา คำปราศรัย สุนทรพจน์ ฯลฯ ให้ระบุชื่อผู้พูดและรายละเอียดต่าง ๆ เช่น พูดแก่ใคร เรื่องอะไรหรือตอนใด ในโอกาสใด เมื่อไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ย่อพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่.....
เรื่อง.....ในโอกาส.....
ณ.....วันที่.....ความว่า

ย่อคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี กล่าวแก่.....เรื่อง.....
.....ในโอกาส.....ณ.....
.....วันที่.....ความว่า

ย่อรายการโทรทัศน์ ชื่อรายการ.....ตอน.....จาก
สถานีโทรทัศน์ช่อง.....ออกอากาศวันที่.....เวลา.....ความว่า

๔. การย่อความจากข้อมูลอื่น ๆ เช่น ประกาศ แจ้งความ จดหมายคำสั่ง ให้ระบุประเภทของข้อมูลที่นำมาย่อ และรายละเอียดต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ย่อประกาศเรื่อง.....ของ..... ลงวันที่
.....ความว่า

ย่อจดหมายของ.....ถึง.....เรื่อง.....เลขที่(ถ้ามี).....ลงวันที่.....ความว่า

ตัวอย่างการเขียนย่อความ

กษัตริย์นักบริหาร

การปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ ๕นับเป็นภารกิจอันยิ่งใหญ่และเป็นรากฐานแห่งระบบการปกครอง ระเบียบการบริหาร มาตราบจนทุกวันนี้ รูปแบบของการปกครองใหม่โดยย่อคือ การยกเลิกการปกครองแบบจตุสดมภ์ โดยจัดระเบียบการบริหารเป็นส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนกลางได้จัดตั้งกระทรวง ทบวง กรมแบบตะวันตก มีเสนาบดีประจำแต่ละกระทรวงรับผิดชอบและบังคับบัญชาการปฏิบัติราชการตามภาระหน้าที่ซึ่งแตกต่างกันออกไป ส่วนการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นได้จัดรูปแบบการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล มีเทศาภิบาล(เทียบเท่ากับผู้ว่าราชการจังหวัดในปัจจุบัน) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลางไปปฏิบัติหน้าที่บังคับบัญชา ระบบการบริหารแบบใหม่นี้ย่อมต้องอาศัยข้าราชการที่มีประสิทธิภาพเป็นกำลังสำคัญจึงจะบังเกิดผลสำเร็จในการปกครอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงคำนึงถึงปัญหาตัวบุคคลโดยตลอดมา หากแต่พระบรมราโชบายที่รอบคอบ การปฏิบัติพระราชภารกิจในฐานะหัวหน้าคณะผู้บริหารที่ทรงอุทิศเวลาให้กับงานอย่างเต็มที่ ทั้งความเอาพระทัยใส่ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ยังผลให้ระบบการบริหารอย่างใหม่สำเร็จสมพระราชประสงค์ในที่สุด

ย่อความเรื่อง กษัตริย์นักบริหาร โดย อัจฉราพร กมุทพิสมัย ในหนังสือแนวพระราชดำริเก้ารัชกาล จัดพิมพ์เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๘ พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว หน้า ๑๓๓ ความว่า

การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นรากฐานของระบบราชการในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแบ่งการบริหารแบบใหม่เป็นส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงทรงให้ความสำคัญกับการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ารับราชการเป็นอย่างยิ่ง